

OPIS PRZYPADKU

W maju 2017 r. dotychczas bezrobotny pan Zbigniew został zatrudniony na podstawie umowy o pracę w warsztacie samochodowym u swojego znajomego sprzed lat. Wykonując pracę mechanika, był odpowiedzialny za naprawę pojazdów, ich przegląd techniczny oraz wymianę opon. Ponadto jego szef Marek, darzący go zaufaniem, powierzył mu czuwanie nad prawidłowym przebiegiem ewidencji kupna i sprzedaży towarów w sklepie będącym częścią zakładu. Pan Zbigniew niezwykle cenił gest swojego niegdyś kolegi, a teraz szefa z uwagi na to, że długo nie mógł znaleźć pracy i był długotrwale bezrobotny, bez nadziei na zatrudnienie. Niemniej w czasie, kiedy nie pracował, rozwijał swoją pasję, która jest związana z motoryzacją i majsterkowaniem. Mężczyzna dzięki swoim umiejętnościom, pracowitości i zaangażowaniu szybko zdobył zaufanie współpracowników i klientów. Po kilku tygodniach pracy, która miała na celu lepsze rozeznanie, co pan Zbigniew potrafi, został poproszony do biura, gdzie odbyła się następująca rozmowa:

Marek: Dzień dobry, Zbyszek. Witam mojego najlepszego pracownika.

Zbigniew: Dzień dobry, miło mi to słyszeć, staram się jak mogę, aby sprostać wszystkim stawianym mi tutaj wyzwaniom.

Marek: Wiem, wiem. Obserwuję cię i widzę tę pasję w twoich oczach i zaangażowanie w to, co robisz. Doceniam pracowitość, sumienność, punktualność i rzetelność. Postanowiłem już teraz dać ci podwyżkę, znam twoją sytuację rodzinną i wiem, że tego potrzebujesz.

Zbigniew: Ale niespodzianka! Jest mi bardzo miło, naprawdę nie spodziewałem się, to praca marzeń, tutaj spełniam swoje ambicje.

Marek: Cieszę się bardzo, ale nie tylko z tego powodu cię wezwałem. Mam do ciebie prośbę.

Zbigniew: Tak, słucham.

Marek: Otóż mimo tego, że tak świetnie ci idzie, sytuacja finansowa firmy nie poprawiła się, wręcz uległa pogorszeniu. Może to wynikać z konkurencyjnej oferty nowopowstałego zakładu w sąsiedniej dzielnicy. Stąd moja prośba, aby klientom płacącym za usługę po godzinie 16 nie wydawać paragonów fiskalnych. Jest towar na który niekoniecznie posiadamy faktury, rozumiesz czasy są trudne, trzeba sobie jakoś radzić i pomagać.

Zbigniew: No nie wiem czy rozumiem...

Marek: Zbyszek, nie bądź dzieckiem, nie pamiętasz już jak to jest być na bezrobociu i nie móc kupić swoim dzieciom byle zabawki?

Zbigniew: Tak pamiętam, ale...

Marek: Żadne ale, sprawa jest prosta, zaufaj mi, a teraz wracaj proszę do swoich obowiązków, klienci czekają.

Po pracy, tego samego dnia, Zbigniew postanowił odwiedzić swojego dobrego kolegę, który pracuje w jednym z tódzkich biur rachunkowych. Robert ma opinię osoby wiarygodnej i skrupulatnej, która nigdy nie odmawia pomocy i zawsze służy dobrą radą w dziedzinie, na której zna się najlepiej.

Robert: Cześć Zbyszek, miło cię widzieć, słyszałem że wróciłeś do „żywych”, gratulacje!

Zbigniew: Nie wiem czy jest czego gratulować.

Robert: Jak to, jeszcze kilka dni temu rozmawialiśmy, jak to cudownie trafiłeś, że spełniasz się zawodowo i nareszcie możesz kupić swoim dzieciom to, o co poproszą.

Zbigniew: No tak było, ale sytuacja po dzisiejszym dniu nieco się zmieniła.

Robert: Co masz na myśli? Co się dzieje?

¹ Dylemat uzyskał nagrodę trzeciego stopnia w V. edycji Konkursu SKWP na najlepsze opracowanie dylematów etycznych z dziedziny rachunkowości.

D10

Ambaras mechanika¹

MONIKA PIĄTKOWSKA

OPIS PRZYPADKU

Zbigniew: Pamiętasz, że oprócz moich obowiązków ściśle związanych z samochodami, mój szef powierzył mi także nadzór nad przebiegiem ewidencji kupna i sprzedaży towarów?

Robert: No tak, pamiętam, wspominałeś o tym.

Zbigniew: No właśnie, i dzisiaj kazał mi nie wbijać paragonów dla klientów płacących po godzinie 16. Nie jestem głupi i zdaję sobie sprawę, że jest to niezgodne z prawem i będzie miało konsekwencje dla nas obu.

Robert: No ładnie kombinuje. To się nazywa agresywna rachunkowość i trzeba z nią walczyć, to fałszowanie faktycznie otrzymanych przychodów i jest karalne. Słyszałem o tych technikach, ale twój szef jest niezwykle przebiegły, mówiąc ci o nieuwzględnianiu paragonów po godzinie 16, chciał zapewne wyeliminować prawdopodobieństwo wizyty pracownika urzędu skarbowego – kontrolera.

Zbigniew: Wiedziałem, że coś kombinuje, co prawda nie znam się na księgowości, ale głupi by zauważył, że to łamanie prawa, a ja jestem porządnym obywatelem i nie dam się wciągnąć w takie matactwo.

Robert: I słusznie. To, co robi twój szef, to nie tylko ukrywanie prawdziwego przychodu, ale także ukrywanie wolumenu zakupów. Organy kontrolne mogą stwierdzić, że część sprzedaży jest nieewidencjonowana, gdy sprzedaż przez dłuższy czas byłaby znacząco niższa niż poziom zakupów.

Zbigniew: Powiem więcej, zauważyłem też, że niektóre towary dostarczane przez producentów nie posiadają dokumentów. To też jest dla mnie teraz podejrzan.

Robert: No nieźle, to metoda wprowadzania towaru do szarej strefy! Nie możemy się na to godzić.

Zbigniew: No pięknie i co ja mam teraz zrobić? Nie chcę stracić tej pracy, wiesz jak wygląda moja sytuacja rodzinna, myśl o bezrobociu przeraża mnie, nie chcę tak żyć, gdzie ja znajdę nową pracę...

Robert: Wiem Zbyszek, w jakiej sytuacji się znalazłeś, ale pomyśl o dzieciach, czy taki chcesz dawać im przykład? Gdybym ja był na twoim miejscu, nie podjąłbym nawet dialogu z szefem i od razu złożył wypowiedzenie. Pomyśl o konsekwencjach i co ryzykujesz, uczestnicząc w tych przekrętach.

Zbigniew: Powiedz, co konkretnie?

Robert: Brak wywiązywania się z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży za pomocą kasy fiskalnej powoduje nałożenie mandatów w wysokości zależnej od wagi popełnionego czynu. Kwoty te mogą sięgać nawet kilkaset złotych. Oprócz zmniejszenia obszaru działania szarej strefy, obowiązek rejestracji sprzedaży w kasie fiskalnej ma także na celu ochronę interesów konsumentów. Z pewnością są oni zainteresowani otrzymaniem paragonu, który umożliwia im dokonanie ewentualnej reklamacji zakupionego towaru. Twój szef zapewne ma stałych, zaufanych klientów, i to właśnie im nie wydawał dowodu zapłaty, a pewnie i tym, którzy się o niego nie upominali, i do tego namawiał ciebie. Jeśli miałbym ci coś doradzić, to sugeruję natychmiastową zmianę miejsca pracy. Ktoś taki jak ty, z fachem w rękę na pewno szybko znajdzie nową i bezpieczną pracę.

Zbigniew: Chyba muszę się z tobą zgodzić. Nie wytrzymam tak dłużej, chcę mieć stabilną pracę, w której przestrzega się obowiązujących przepisów i akceptuje nowe regulacje. Jestem teraz bardziej optymistyczny, gdyż mam już jakieś doświadczenie. Pora poszukać czegoś nowego i nie oglądać się za siebie.

D10

Ambaras mechanika¹

MONIKA PIĄTKOWSKA

PROBLEMY DO DISKUSJI

1. Jak powinien postąpić pan Zbigniew w momencie otrzymania propozycji od swojego szefa?
2. Czy pan Zbigniew lub pan Robert powinni podjąć jakieś kroki w związku z łamaniem prawa przez kierownika zakładu?
3. Czy i kogo powinien powiadomić pan Zbigniew o oszustwach jakich dopuszcza się jego przełożony?
4. Jak można scharakteryzować postawę księgowego pana Roberta?
5. Co jest ważniejsze: lojalność wobec przyjaciela i biznesowy interes firmy czy przestrzeganie prawa i uczciwość wobec klientów?
6. Czy ważniejsza jest lojalność wobec przyjaciela, czy trzymanie się wyznawanych wartości?
7. Jakich argumentów powinien użyć pan Zbigniew, aby przekonać szefa (przyjaciela) do zakończenia procedury?
8. Jak należy ocenić postępowanie pana Marka oraz jego księgowego?
9. Jak można określić postawę części pracowników, którzy wiedzieli o fałszerstwach dokonywanych przez zakład?
10. Czy na podstawie przedstawionego dylematu można stwierdzić, że działania etyczne są „opłacalne”?
11. Które zasady *Kodeksu Zawodowej Etyki w Rachunkowości* odnoszą się w sposób bezpośredni do omówionej hipotetycznej sytuacji (wziąwszy pod uwagę również księgowego zakładu)?

© Stowarzyszenie Księgowych w Polsce

Autorskie prawa zastrzeżone

Odwoływanie się do tekstu dylematu w celu promowania zasad zawodowej etyki w rachunkowości na różnych forach dyskusyjnych oraz do celów edukacyjnych wymaga podania źródła: „autor, tytuł, Bank Dylematów Etycznych, Dylemat nr, Komisja Etyki, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, www.skwp.pl [data pobrania tekstu]”.

<https://skwp.pl/stowarzyszenie/etyka-zawodowa/bank-dylematow-etycznych/>

